

Örgüt İkliminin İşe Yabancılaşma Üzerine Etkisi: Gazi Üniversitesi Rektörlüğünde Bir Araştırma¹

The Effect of Organizational Climate on Work Alienation: A Research for Gazi University Rectorate

Fatma DEMİREZ

Gazi Üniversitesi Rektörlüğü
Bilim Uzmanı
Ankara, Türkiye
fydemirez@gmail.com

Nuray TOSUNOĞLU

Gazi Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Ankara, Türkiye
nguneri@gazi.edu.tr

Özet

İşe yabancılaşma, örgüt içerisinde bulunan bir personelin, fiziksel ya da psikolojik anlamda kendisini örgütten soyutlaması veya uzaklaşmasıdır. İşe yabancılaşan bir kişinin motivasyonu düşmekte, iş stresi artmakta ve tüm bunların sonucu olarak işten ayrılmak istemektedir. Bu nedenle işe yabancılaşmayı etkileyen faktörlerin belirlenmesi önem taşımaktadır. Bu faktörlerden biri olarak değerlendirilen örgüt iklimi, iş çevresinin, bu çevre içinde yaşayan ve çalışan insanlar tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak algılanan ve onların motivasyonları ile davranışlarını etkileyeceği varsayılan ölçülebilir özelliklerdir.

Bu araştırmanın amacı örgüt iklimi ile işe yabancılaşma arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırma ilişkisel desene sahip nicel bir araştırmadır. Çalışmanın evrenini Gazi Üniversitesi Rektörlüğü'ne bağlı birimlerde çalışan idari personel oluşturmaktadır. Yapılan örnekleme sonucunda toplam 238 kişi ile araştırma yürütülmüştür. Araştırmanın verileri anket yöntemi aracılığı ile toplanmıştır. Anket, demografik bilgiler, örgüt iklimi ölçeği ve işe yabancılaşma ölçeği olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Örgüt iklimi ve işe yabancılaşma arasındaki ilişkinin derecesini belirlemek amacıyla Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmış, örgüt ikliminin işe yabancılaşmaya etkisini belirlemek için ise doğrusal regresyon analizi yapılmıştır.

Araştırmada elde edilen bulgular sonucunda, örgüt iklimi ve işe yabancılaşma arasında anlamlı, negatif yönde ve orta düzeyde bir ilişki olduğu ($r=-0,23$; $p<0,01$), örgüt iklimi pozitif olduğunda işe yabancılaşmanın azalacağı bulunmuştur. Regresyon analizi sonucunda örgüt iklimini açıklayan anlamlı bir regresyon modeli bulunmuş (İşe Yabancılaşma = $-0,350$ Örgüt İklimi + $4,056$; $R^2=0,053$; $p<0,05$) ve personelin işe yabancılaşmada yaşadıkları değişimin %5'inin örgüt iklimi ile açıklanabileceği belirlenmiştir. Örgüt iklimi, işe yabancılaşmayı araştıran çalışmalarda etkili bir faktör olarak değerlendirilebilir.

Anahtar kelimeler: Örgüt, İşe yabancılaşma, Örgüt iklimi, Üniversite

¹ Bu çalışma Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde, Fatma DEMİREZ tarafından, Yrd. Doç. Dr. Nuray TOSUNOĞLU danışmanlığında hazırlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Abstract

The work alienation is abstraction or departure of an employee from the organization in a physical or psychological sense. It is important to determine the factors that affect the alienation of the work. The organizational climate, which is regarded as one of these factors, is a measurable characteristic that the business environment is assumed to be directly or indirectly perceived by people living and working in the environment and will affect their motivations and behavior.

The aim of this research is to explain the relationship between organizational climate and work alienation. Research is a quantitative research with relational. The population of the work is staff working in units affiliated to Gazi University Rectorate. As a result of the sampling, a total of 238 people were surveyed. The data of the survey was collected by the survey method. The survey consists of demographic information, organizational climate scale and work alienation scale. The Pearson correlation coefficient was calculated to determine the degree of relationship between organizational climate and work alienation. Linear regression analysis was performed to determine the effect of organizational climate on work alienation.

As a result of the analysis, there is a significant, negative and medium-level relation between organizational climate and work alienation ($r=-0.23$; $p<0.01$) and when the organizational climate is positive the work alienation would diminish. According to regression analysis, a significant regression model explaining the organizational climate was found (Work Alienation = -0.350 Organizational Climate + 4.056 ; $R^2 = 0.053$; $p<0.05$) and the changes that the staff goes through in work alienation can be explained by the 5% of the organizational climate. Organizational climate can be considered as an effective factor in studies investigating work alienation.

Key words: Organization, Work alienation, Organizational climate, University